

DECIZIE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Natalia Ursu,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Andrei Mutruc
împotriva Nataliei Ursu cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și
încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

împotriva încheierii din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a
respins ca neîntemeiată cererea depusă de Natalia Ursu privind repunerea în termenul
de declarare a apelului și restituită cererea de apel ca fiind depusă tardiv,

c o n s t a ț ă :

La 07 octombrie 2015, Andrei Mutruc a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Nataliei Ursu cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea
pensiei de întreținere a copilului minor în sumă de 1200 de lei lunar.

Prin hotărârea din 22 februarie 2016 a Judecătoriei Comrat cererea de chemare în
judecată a fost admisă parțial, cu stabilirea domiciliului copilului minor XXXXX cu
tatăl Andrei Mutruc. A fost încasată din contul Nataliei Ursu în beneficiul lui Andrei
Mutruc pensia de întreținere a copilului minor în mărime de 912 lei lunar, începând cu
data de 07 octombrie 2015 și până la atingerea majoratului copilului. A fost încasată
din contul Nataliei Ursu în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 328,32 de lei. În
rest acțiunea a fost respinsă.

La 08 noiembrie 2018, Natalia Ursu reprezentată de avocatul Nicolai Jecov a
declarat apel împotriva hotărârii din 22 februarie 2016 a Judecătoriei Comrat prin care
a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului și casarea hotărârii instanței de
fond.

Prin încheierea din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Comrat a fost respinsă
cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului și restituit apelul declarat
de Natalia Ursu reprezentată de avocatul Nicolai Jecov ca fiind depus cu încălcarea
termenului prevăzut de lege.

La 10 ianuarie 2019, Natalia Ursu a depus cerere de recurs, împotriva încheierii din
20 decembrie 2018 a Curții de Apel Comrat solicitând casarea încheierii instanței de
apel, cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru judecarea cererii de apel în fond.

În motivarea recursului recurenta a indicat că consideră încheierea recurată nefondată și care urmează a fi casată, or, argumentele instanței de apel indicate în motivarea încheierii emise sunt greșite și neîntemeiate.

Mai mult ca atât, instanța a ignorat argumentele sale din cererea de apel și de repunere în termenul de declarare a apelului, pe care le-a invocat în susținerea poziției sale.

Astfel, a relevat că începând cu anul 2013 s-a aflat la muncă peste hotarele țării, fapt confirmat prin menținunile din pașaport, copia căreia a fost anexată la materialele cauzei.

Totodată, a invocat că nu a fost înștiințată legal despre examinarea cauzei și respectiv nu a cunoscut despre emiterea unei hotărâri în acest sens, motiv din care nici ea și nici reprezentantul său nu au participat în ședința de judecată, iar cu hotărârea instanței de fond a făcut cunoștință abia la 30 octombrie 2018, după ce a fost depusă cererea de apel.

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 20 decembrie 2018, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la 03 ianuarie 2019, confirmarea despre recepționarea acesteia de către părți fiind anexată la materialele dosarului.

Astfel, recursul, declarat de Natalia Ursu la 10 ianuarie 2019, este depus în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Natalia Ursu, urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art.427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Așadar, din conținutul recursului declarat de Natalia Ursu, rezultă că, recurenta nu este de acord cu încheierea din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea cu privire la repunerea în termen a cereri de apel și restituit apelul, ca fiind depus tardiv.

La fel, s-a constatat că, pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut că, apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a prezentat careva motive care ar justifica depășirea termenului de declarare a apelului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluzia instanței de apel despre necesitatea restituirii cererii de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului legal de declarare, justă.

În acest context, Colegiul reiterează prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, care statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Prin prisma normei enunțate, instanța de recurs relevă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat la 22 februarie 2016 (f.d.55).

Concomitent, din materialele dosarului Colegiul reține că, cererea de apel înaintată de către Natalia Ursu reprezentată de avocatul Nicolai Jecov împotriva hotărârii, a fost înregistrată la 08 noiembrie 2018 (f.d.69).

Aici, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră oportun de a reitera și prevederile art. 110 Cod de procedură civilă, care indică că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată

(judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Totodată, conform art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Prin urmare, în speță, termenul de declarare a apelului și-a început curgerea la 23 februarie 2016, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 23 martie 2016, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului, cu toate acestea, apelul a fost depus abia la 08 noiembrie 2018, fapt ce denotă depunerea apelului cu încălcarea vădită a termenului de declarare.

Cât privesc argumentele recurentei Natalia Ursu precum că, a omis întemeiat termenul de declarare a apelului pe motiv că, a aflat despre existența hotărârii instanței de fond abia la 30 octombrie 2018, instanța de recurs le consideră neîntemeiate și care urmează a fi respinse. Or, potrivit modificărilor operate prin Legea nr.155 din 05 iulie 2012, în vigoare din 30 noiembrie 2012, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu din momentul primirii copiei hotărârii sau a dispozitivului acesteia, cum prevedea anterior norma procesuală.

Nu poate fi reținut ca temei de a considera că apelul a fost depus în termen nici argumentul recurentei precum că, nu a asistat la pronunțarea dispozitivului hotărârii, or, ultima a fost legal citată, despre data, ora și locul ședinței de judecată anterioare pronunțării dispozitivului hotărârii din 22 februarie 2016, însă copia citației nu a fost recepționată de către recurentă din motive ce nu depind de voința instanței, plicul fiind restituit expeditorului cu mențiunea „Plecat”, ceea ce se confirmă prin informația corespunzătoare anexată la dosar (f.d.20, 25, 33, 49).

Totodată, materialele cauzei atestă și faptul că recurente i-a fost expediat și dispozitivul hotărârii din 22 februarie 2016, care la fel nu a fost recepționat, plicul fiind returnat cu mențiunea „Plecat” (f.d.60). Or, în conformitate cu art. 100 alin.(1) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

În conformitate cu prevederile art. 108 alin.(1) Cod de procedură civilă, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

Materialele cauzei atestă faptul că instanța de fond a citat pârâta la adresa indicată în cererea de chemare în judecată, și anume: mun. XXXXX (f.d.20, 25, 33, 49).

În acest context, instanța de fond întemeiat a dispus citarea publică a pârâtei, a cărei domiciliu nu este cunoscut (f.d.41). Or, din materialele cauzei rezultă că corespondența expediată în adresa pârâtei nu a fost recepționată, fiind restituită cu mențiunea factorului poștal „Plecat” (f.d.20, 25, 33, 49).

Totodată, Colegiul reține că la materialele dosarului există probe ce demonstrează realizarea obligației instanței de fond privind citarea legală a participanților la proces pentru ședințele de judecată, apelanta fiind citată cu scrisori recomandate, dar avizele

au fost restituite cu mențiunea „Plecat”, a fost efectuată înștiințarea prin aviz public (f.d.41).

Prin urmare, instanța de recurs remarcă că, instanța de fond i-a oferit recurenteii – pârâtă Natalia Ursu posibilitatea de a-și argumenta și dovedi poziția procesuală în cadrul procesului de judecată, însă dânsa nu s-a folosit de acest drept.

Aici se menționează că, recurenta Natalia Ursu prin lege era obligată să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

De asemenea nu poate fi reținut ca temei de a considera că apelul a fost depus în termen nici argumentul recurenteii precum că nemijlocit în perioada examinării cauzei în instanța de fond se afla la muncă peste hotarele țării. Or, în acest sens recurenta nu a prezentat argumente relevante și probe admisibile în justificarea omiterii termenului de contestare.

Alte circumstanțe în motivarea repunerii în termen a apelului nu au fost invocate.

În conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În conformitate cu art. 369 alin.(1) lit.b),Codul de procedură civilă instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În astfel de circumstanțe, Colegiul conchide că, instanța de apel întemeiat a respins cererea de repunere în termen a apelului și corect a restituit cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de declarare, având în vedere că argumentele invocate în susținerea cererii de repunere în termen a apelului sunt neîntemeiate.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Cod de procedură civilă expres prevede că participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Contrar acestor prevederi legale, Natalia Ursu nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Or, în cazul admiterii cererii și repunerii apelului declarat de Natalia Ursu pe rol, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, ceea ce este inadmisibil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către

pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamanților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 10 alin. (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Luând în considerație cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție concluzionează că argumentele invocate în recurs sînt neîntemeiate, fapt pentru care recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Natalia Ursu.

Se menține încheierea din 20 decembrie 2018 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Andrei Mutruc împotriva Nataliei Ursu cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat